

prima instanță: Judecătoria Rîșcani – I. Rabei

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți –Iu. Grosu, A. Corcenco și A. Ciobanu

Î N C H E I E R E

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecătorul

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Mariana Pitic și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Munteanu Teodor

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Teodor împotriva Consiliului s. Sturzeni, Primăriei s. Sturzeni, raionul Rîșcani cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Munteanu Teodor și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 15 decembrie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă :

La 07 mai 2014 Munteanu Teodor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului s. Sturzeni, Primăriei s. Sturzeni, raionul Rîșcani cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Munteanu Teodor a invocat că la 01 martie 2003 a încheiat în calitate de director al gospodăriei țărănești „Munteanu Teodor” contract cu Primăria s. Sturzeni, raionul Rîșcani, prin care i s-a acordat în folosință bazinul acvatic nr. 65 pentru creșterea peștelui pe o perioadă de 10 ani, până la 01 martie 2013.

A mai indicat că prin decizia Consiliului s. Sturzeni, raionul Rîșcani nr. 04/03 din 18 octombrie 2012 s-a dispus ca bazinul acvatic să fie lăsat în interes comun pentru întreaga societate, începând cu 01 martie 2013 pentru a fi utilizat de către locuitorii satului.

Ținând cont că anterior expirării termenului stabilit în contract, a introdus în bazinul acvatic puiet de pește, la 28 februarie 2013 a solicitat Primăriei s. Sturzeni, raionul Rîșcani acordarea unui termen pentru extragerea peștelui.

A concretizat că prin hotărârea Consiliului s. Sturzeni, raionul Rîșcani din 07 martie 2013 i s-a acordat termen până la 30 aprilie 2013.

În legătură cu volumul mare de apă din bazinul acvatic, până la expirarea termenului acordat a fost imposibilă extragerea peștelui și încetarea activității cu predarea bazinului în primire.

Ulterior a solicitat administrației publice locale acordarea unui termen până la 31 decembrie 2013 pentru extragerea peștelui și încetarea activității, însă i s-a refuzat.

Prin raportul nr. 34 din 24 aprilie 2013 a Întreprinderii de Stat pentru Cercetare și Producere a Resurselor Biologice Acvatică „Acvacultura-Moldova” s-a constatat că cantitatea de pește cu condiția nepescuirii acestuia în perioada anilor 2011-2013 constituie 30 100 cg de pește, cantitate care îi este interzis de a o extrage.

Prejudiciul material pentru procurarea puieților de pește îl probează prin facturile fiscale din 18 iunie 2012 și 11 mai 2011 în valoare de 4 000 lei și 21 200 lei, iar prejudiciul moral cauzat prin refuzul de a i se permite extragerea peștelui îl apreciază la suma de 25 000 lei (f.d. 2-3).

Munteanu Teodor cere încasarea de la Primăria s. Sturzeni, Consiliul s. Sturzeni, raionul Rîșcani a prejudiciului material în sumă de 25 100 lei și a prejudiciului material în sumă de 25 000 lei (f.d. 2-3).

La 21 februarie 2015 Munteanu Teodor a depus cerere suplimentară solicitând încasarea din contul pârâților a venitului ratat în mărime de 1 580 250 lei (f.d. 65-66).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 15 decembrie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Teodor.

S-a încasat de la Munteanu Teodor în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 25 000 lei (f.d. 138, 140-143).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 29 decembrie 2015 Munteanu Teodor a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 15 decembrie 2015 (f.d. 144-145), iar la 01 aprilie 2016 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 150-151).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 23 februarie 2017 a respins apelul declarat de Munteanu Teodor și a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 15 decembrie 2015 (f.d. 208-211).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au reținut că la 01 martie 2003 Primăria s. Sturzeni, raionul Rîșcani și gospodăria țărănească „Munteanu Teodor” au încheiat contractul de folosință separată a bazinului acvatic, ce aparține primăriei pentru creșterea peștelui pentru o perioadă de 10 ani. Din răspunsul nr. 286 din 08 aprilie 2013 rezultă că la 14 martie 2012 administrația publică locală a înaintat lui Munteanu Teodor preîntâmpinare, prin care i-a comunicat că după expirarea contractului, contractul de folosință nu va fi prelungit.

Instanțele de judecată au mai constatat că prin decizia Consiliului s. Sturzeni, raionul Rîșcani nr. 04/03 din 18 octombrie 2012, s-a dispus ca bazinul acvatic să fie lăsat de interes comun pentru întreaga activitatea, începând cu 01 martie 2013 pentru utilizarea de către locuitorii satului. La 28 februarie 2013 Munteanu Teodor a înaintat Primăriei s. Sturzeni, raionul Rîșcani cerere cu privire la acordarea unui termen suplimentar pentru extragerea peștelui până la 01 mai 2013, iar prin hotărârea consiliului local din 07 martie 2017 s-a acordat termen până la 30 aprilie 2013. La 26 aprilie 2013 Munteanu Teodor a solicitat acordarea unui nou termen pentru scoaterea peștelui până la 31 decembrie 2013, însă cererea a fost respinsă.

Instanțele de judecată au notat că intimații/pârâți au respectat obligațiile de preavizare a apelantului/reclamant cu privire la neprelungirea contractului după 01 martie 2013, iar în baza art. 921 alin. (1) Codul civil, arenda încetează o dată cu expirarea termenului pentru care a fost convenită.

Au mai statuat asupra faptului că Munteanu Teodor cunoștea despre încetarea contractului de arendă după 01 martie 2013, însă nu și-a organizat activitatea în așa mod încât la sfârșitul perioadei să poată da în primire bazinul acvatic.

La 20 aprilie 2017 prin intermediul oficiului poștal Munteanu Teodor a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs Munteanu Teodor a indicat că hotărârile instanțelor de judecată sunt neîntemeiate și urmează a fi casate din motivul ilegalității acestora, nefiind dată o apreciere justă a probelor prezentate și examinate.

A mai indicat că apa din bazinul acvatic era folosită de unii agenți economici pentru irigarea plantațiilor, fapt pentru care a solicitat acordarea unui termen până la 31 decembrie 2013 pentru a scoate peștele, însă a fost refuzat.

Instanțele de judecată nu au luat în considerare raportul nr. 34 din 24 aprilie 2013 al Întreprinderii de Stat pentru Cercetare și Producere a Resurselor Biologice Acvatice „Acvacultura-Moldova”, prin care s-a constatat că cantitatea de pește cu condiția nepescuirii acestuia în perioada anilor 2011-2013 constituie 30 100 cg de pește, iar costul unui kilogram de pește carp constituie suma de 52,5 lei, venitul ratat constituind suma de 1 580 250 lei, după următorul calcul (30110 cg*52,5 lei/kg pește).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 01 noiembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Munteanu Teodor în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se

declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 13 martie 2017 Curtea de Apel Bălți a expediat participanților la proces copia deciziei din 23 februarie 2017 (f.d. 212), care a fost recepționată de recurent (f.d. 214) fapt ce denotă că recurentul declarând recursul la 20 aprilie 2017, s-a încadrat în termenul de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de Munteanu Teodor, recurentul fiind partea în proces care a declanșat acțiunea civilă, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că în cererea de recurs Munteanu Teodor nu a invocat care norme de drept au fost încălcate la examinarea pricinii, invocând doar în general încălcarea normelor de drept.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, Munteanu Teodor a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel și prima instanță s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de Curtea de Apel Bălți și Judecătoria Rîșcani nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de Munteanu Teodor în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Munteanu Teodor se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Luiza Gafton